

370.1931

๙ 755 ๗

ร.3

การศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปริญญาโท

ของ

เจษฎา บุรณะจารุ

๕๕ พ.ศ. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๒๖๑๒

การศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

ของ

เจษฎา บุรณะจารุ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2540

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความต้องการของ คณะกรรมการโรงเรียนที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 71 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน จำนวน 50 คน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น จำนวน 48 คน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ) จำนวน 46 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 215 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One - Way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า

1. ความต้องการของกรรมการโรงเรียนที่มีต่อการบริการชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน
2. ความต้องการของกรรมการโรงเรียน ในการบริการชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน

A STUDY OF COMMUNITY SERVICES AS DEMANDED BY SECONDARY
SCHOOL BOARDS IN CHIANGWAT PHRANAKORN SRIAYUTHIAYA

AN ABSTRACT

BY

JASSADA BURANAJARU

Presented in partial fulfillment of the requirements of the
Master of degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot

March 1997

The purposes of this study were to study and compare the demands of the school boards for community services of the secondary schools in Ayutthaya in 4 aspects : educational services, community development and community activity participation services, economic and vocational (occupational) services, school plant and facility services.

The 215 samples used in this study comprised of 71 parent, 50 school administrators and teachers, 48 local citizen and 46 government officers (who are not in the Ministry of Education)

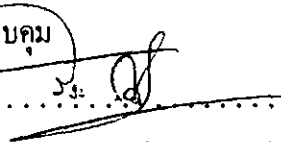
The tool used for collecting data was a structured interview form. The data analysis was implemented by mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and One-Way ANOVA

The results of this study revealed as follows :-

1. The demands of the school boards regarding the community services were at the high level in all aspects.
2. The demands of the school boards regarding the community services were significantly different at the .05 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ดร. วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ดร. วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สุภัทรรณ วัฒนพานิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริบุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 14 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณผลการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จาก ดร.วีระ สุภากิจ ประธานควบคุมปริญญาโท และรองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่ กรรมการควบคุมปริญญาโท ท่านทั้งสองได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการแก้ไขปรับปรุงจนสำเร็จเรียบร้อย นับเป็นพระคุณอย่างสูงแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณจักรกฤษณ์ ชีระอรอด ผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย คุณประจวบ สมุทร อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพระนารายณ์ คุณประสิทธิ์ พ่วงภักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหมอพัฒนาคุณ คุณปลัด โปธิสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี และคุณพิสิษฐ์ รื่นกวี ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ 1" ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณโอภาส วัชรวัฒน์ ผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความเอื้อและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณเพื่อนครูอาจารย์ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ช่วยในการวิจัยให้ความช่วยเหลือในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์บุญเรือน มีแก้ว อาจารย์บัญชา อึ้งสกุล อาจารย์วีรวัฒน์ นาควอน คุณนรินทร์ มงคลวิสุทธิ และอาจารย์อภิกันยา มงคลวิสุทธิ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

คุณค่าและความดีอันพึงจะมีจากปริญญาโทฉบับนี้ขอมอบแต่ คุณแม่พิศวง บุระจากรุ คุณทัศนีย์ บุระจากรุ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

เกษญา บุระจากรุ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	9
	กรรมการโรงเรียน	11
	องค์ประกอบของคณะกรรมการ	12
	วิธีเลือกกรรมการ	12
	ภาระหน้าที่กรรมการโรงเรียน	13
	• การบริการชุมชน	13
	การบริการด้านการศึกษา	18
	การบริการด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน	21
	ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	22
	การบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	24
	ความต้องการของชุมชน	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	31

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
	การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	66
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	66
	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	อภิปรายผล	73
	ข้อเสนอแนะ	87
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	88
	บรรณานุกรม	89
	ภาคผนวก	95
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามขนาดโรงเรียน	33
2 จำนวนกรรมการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามสถานภาพและขนาด ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	34
3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวนตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	42
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิจารณาโดยรวมและรายด้าน	43
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำนวนเป็นรายข้อ	44
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน จำนวนเป็นรายข้อ	46
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำนวนเป็นรายข้อ	48
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำนวนเป็นรายข้อ	50

9	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามสถานภาพของ กรรมการโรงเรียน	53
10	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน	54
11	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน	55
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน	56
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน	57
14	เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทุกด้าน	58
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการ การให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการ โรงเรียน	60

16	เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน	61
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำแนกตามสถานภาพ ของกรรมการโรงเรียน	63
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตาม สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 8) การให้การศึกษาแก่ประชาชนของประเทศจึงเป็นการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (พนัส หันนาคินทร์. 2529 : 100)

โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่บุคคล เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่เดิมนักเรียนจะถูกจัดไว้ให้เฉพาะบุคคลที่มีอายุในวัยเรียนเพียงกลุ่มเดียว ให้เป็นผู้มีโอกาสด้านการศึกษา จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมาได้เน้นหนักไปทางการขยายปริมาณรับนักเรียนในระดับโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่การศึกษามีได้หยุดอยู่เพียงระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือ อุดมศึกษาเท่านั้น กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งกลางของชุมชน เป็นที่รวมทรัพยากรและเป็นศูนย์กลางที่อาจนำไปใช้ได้อย่างเอนกประสงค์ โรงเรียนจึงกลายเป็นสถานที่ซึ่งหลายฝ่ายพยายามใช้ให้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ (เสรี ลาชโรจน์. 2531 : 169 - 170)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สังคมจัดตั้งขึ้นมา เพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านการให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ หน้าที่และบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงไม่ได้มีขอบเขตอยู่เฉพาะบริเวณโรงเรียนหรือการสอนเป็นประจำเท่านั้น ยังต้องออกไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชนมากยิ่งขึ้น (ฉลาด บุตรเนียร. 2524 : 1) ในปัจจุบันโรงเรียนมัศึกษามีหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ สอนและอบรมนักเรียน จัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาหรือผู้ที่ต้องการความรู้บางอย่างเพิ่มเติมและให้บริการชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

การบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2525 : 1) ได้วางแนวปฏิบัติไว้ 4 ประการ คือ

1. ให้โรงเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง
2. ให้โรงเรียนดำเนินการโดยนำหลักสูตรมาจัดสอนให้นักเรียนได้รับความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตรและสามารถปฏิบัติได้จริง อันจะก่อประโยชน์ให้แก่ตนเองและชุมชน ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม
3. ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางความรู้และเป็นทางปฏิบัติอาชีพบางอย่างแก่ชุมชน ทั้งสามารถเป็นแหล่งรวมในการประกอบกิจกรรมของชุมชน
4. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและบทบาทในการสร้างเสริมพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษายังได้มีประกาศกรมสามัญศึกษาลงวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2531 เรื่องทิศทางการจัดการศึกษา ให้หน่วยงานในสังกัดถือเป็นแนวปฏิบัติ ในข้อ 3 ว่า โรงเรียนที่ที่จะต้องไม่แปลกแยกชุมชน ต้องมีส่วนร่วมคิดและ/หรือ ร่วมแก้ปัญหาชุมชนด้วย (ลัดดา เสนาะพิน. 2537 : 7) จากแนวปฏิบัติและทิศทางการจัดการศึกษามีความสอดคล้องกัน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนจึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาของชุมชนและโรงเรียนควรใช้ทรัพยากรของชุมชน การเรียนการสอนในหลายเรื่องควรใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน ในหลายกรณีควรเชิญผู้รู้ของชุมชนให้ความรู้แก่นักเรียนและร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 5)

การดำเนินการตามแนวปฏิบัติและความเชื่อดังกล่าวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสอดคล้องกับหลักการพื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ ชัมพสัน และอิงสตรอม (ประจบ โทธิปาน. 2534 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Sumption and Engstrom. 1966 : 150 - 151) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยโรงเรียนช่วยพัฒนาชุมชนและชุมชนช่วยพัฒนาโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกัน เพราะโรงเรียนเป็นของประชาชนทุกคนในชุมชนนั้น โรงเรียนควรตอบสนองความต้องการของชุมชนในขณะเดียวกันทรัพยากรของชุมชน ทั้งที่เป็นทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่น ๆ ก็ควรจะได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมากที่สุด เพราะถ้าโรงเรียนใดได้รับความร่วมมือจากชุมชน โรงเรียนนั้นก็ย่อมเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านวัตถุและการให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนเป็นอย่างดี (พนัส หันนาคินทร์. 2529 : 346) จะเห็นได้ว่าการดำเนินการของโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนทั้งการมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับบริการจากโรงเรียน

และผู้ให้การสนับสนุนโรงเรียน (ประจบ โพธิ์ปาน. 2534 : 2) ซึ่งการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ก็ตรงกับนโยบายของนายบรรหาร ศิลปอาชา อดีตนายกรัฐมนตรีที่ได้แถลงไว้ว่า สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้นในการบริหารและจัดการศึกษาในระดับ และประเภทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและวิถีความเป็นอยู่ในท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยองค์กรชุมชน สถานประกอบการเอกชนและองค์กรผู้ปกครอง (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 30) ส่วนกระทรวงศึกษาธิการก็ได้ประกาศนโยบายและแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับรัฐบาล โดยมุ่งให้ชุมชนและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล การพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 37)

ด้วยความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาขึ้นและเน้นว่ากระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่โรงเรียน เพื่อให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาค่านิยมและเรียนรู้การดำรงชีวิตตามธรรมชาติ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้สอดคล้องกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่วนราชการในท้องถิ่นจะต้องเข้ามาสนับสนุน โดยถือว่าการพัฒนาโรงเรียนและสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นส่วนหนึ่งของการนำความเจริญทางด้านเศรษฐกิจไปสู่ท้องถิ่นด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 10) เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้สถานศึกษาต่าง ๆ จัดตั้งกรรมการโรงเรียนขึ้นดำเนินการ โดยกำหนดเป็นสัดส่วนของกรรมการโรงเรียนให้เป็น 3 : 2 : 2 : 2 ดังนี้ คือผู้ปกครองนักเรียน 3 ส่วน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน 2 ส่วน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น 2 ส่วน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) 2 ส่วน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 37)

ถึงแม้ว่าการดำเนินการสอนประชาชนและการบริการชุมชนจะเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษาก็ตาม แต่ผลของการดำเนินการที่ผ่านมา ยังไม่ได้ผลเต็มที่นัก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2526 : 11) กิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดบริการแก่ชุมชนด้านความรู้ทั่วไปและอาชีพ มีการจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น และทางโรงเรียน

มัธยมศึกษาควรจะได้หามาตรการเร่งรัดให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนอย่างแท้จริง (มานีนวล จันส์อุทัย และคนอื่น ๆ. 2534 : 65) ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการบริการชุมชนของโรงเรียน คือ โรงเรียนจะต้องทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและจะต้องคำนึงศักยภาพของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมบริการชุมชน (เอกวิทย์ ฌกลาง. 2526 : 12)

การบริการชุมชน จะได้ผลดีไม่น้อยเพียงใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้น ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องศึกษาและสำรวจความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการบริการชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเพื่อเป็นแนวทางในการวางโครงการในการบริการชุมชนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (สังัด มิตกิตติ. 2525 : 2)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ โดยมุ่งพิจารณาจากความต้องการของกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน กำหนดความต้องการ วิธีการในการปรับปรุงโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาค้นคว้า มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเกี่ยวกับการบริการชุมชนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนก

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน
โรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง
ศึกษาธิการ)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียนในเรื่องการให้บริการชุมชนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ใช้ในการพิจารณากำหนดนโยบาย และกำหนดแผนการบริหารงานด้าน
บริการชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการอันแท้จริงของกรรมการโรงเรียน
3. เป็นข้อมูลให้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษานำไปเป็นแนวทาง
ปฏิบัติในการดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกและการประสานงาน เพื่อให้งานบริการชุมชนของ
โรงเรียนประสบความสำเร็จ
4. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อกรมสามัญศึกษาในการพัฒนาความรู้ให้
แก่ผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

1. เนื้อหา ศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านต่าง ๆ 4
ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ด้านการศึกษา
 - 1.2 ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน
 - 1.3 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
 - 1.4 ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กรรมการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 482 คน จาก 29 โรงเรียน ประกอบด้วย

2.1.1	ผู้ปกครองนักเรียน	152 คน
2.1.2	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	128 คน
2.1.3	ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	103 คน
2.1.4	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	99 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กรรมการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607) ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 215 คน ประกอบด้วย

2.2.1	ผู้ปกครองนักเรียน	71 คน
2.2.2	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	50 คน
2.2.3	ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	48 คน
2.2.4	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	46 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกรรมการโรงเรียน แบ่งออกเป็น

- 3.1.1 ผู้ปกครองนักเรียน
- 3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
- 3.1.3 ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น
- 3.1.4 ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของกรรมการโรงเรียนในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน

- 3.2.1 ด้านการศึกษา
- 3.2.2 ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน

3.2.3 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

3.2.4 ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวัง ความประสงค์ของกรรมการโรงเรียนที่มีต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. การให้บริการชุมชน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาธิการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ชุมชน 4 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยให้ชุมชนมีความรู้ขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เช่น ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ทางด้านกฎหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเพิ่มขึ้น เช่น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่หรือเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนตามปกติ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การจัดนิทรรศการ การจัดบริการแนะแนวเพื่อชุมชน การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน
 - 2.2 ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีการพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า การร่วมกันวางแผนในการพัฒนาชุมชน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การพัฒนาสถานที่สาธารณะ การจัดการแข่งขันกีฬาในชุมชน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การจัดงานประเพณีในท้องถิ่น
 - 2.3 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น มีความก้าวหน้ามั่นคงในอาชีพ ช่วยแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น ช่วยพัฒนาอาชีพเดิมของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ การจัดครูสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ประชาชน การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินเชื่อแก่ประชาชน การเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มสนใจในอาชีพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น การจัดอบรมให้ความรู้ และทดลองทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน การร่วมกับหน่วยงานอื่นพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น
 - 2.4 ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เช่น การให้ยืมโต๊ะ

เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน การให้บริการแก่ประชาชนในด้านน้ำดื่ม น้ำใช้ในยามขาดแคลน การให้บริการเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร การให้บริการเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ การให้บริการอุปกรณ์กีฬา การให้บริการอุปกรณ์ทางการศึกษา

3. กรรมการโรงเรียน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามคำสั่งกรมสามัญศึกษา ที่ ศธ 0804/27180

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ/หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2539 จาแนกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก

4.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน

4.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

4.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. กรรมการโรงเรียน
 - 2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ
 - 2.2 วิธีการเลือกกรรมการ
 - 2.3 ภาระหน้าที่ของกรรมการโรงเรียน
3. การให้บริการชุมชน
 - 3.1 การบริการด้านการศึกษา
 - 3.2 การบริการด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน
 - 3.3 การบริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
 - 3.4 การบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
4. ความต้องการของชุมชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนเป็นสถาบันหรือหน่วยงานทางสังคมที่จัดตั้งขึ้นตามความต้องการหรือความจำเป็นทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์ร่วมกันที่จะใช้โรงเรียนเป็นองค์กรในการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและสมาชิกของชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาคือสถาบันที่ถูกจัดตั้งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของสังคมในการให้บริการด้านการศึกษา (ลัดดา เสนาะพิณ. 2537 : 22) โดยมีภารกิจในการพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีหน้าที่สร้างสรรค์ความรู้ทางวิชาการ ให้บริการทางวิชาการให้แก่สังคม ทานุบำรุงวัฒนธรรมตลอดจนทำหน้าที่เป็นผู้นำและช่วยเหลือสังคม เพื่อให้สังคมได้พัฒนาขึ้นในทุก ๆ ด้าน (สะอาด ธรรมวัตร. 2529 : 10) ดังที่ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2522 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนไว้ดังนี้

1. โรงเรียนมีหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของสังคม ทาหน้าที่รักษามรดกวัฒนธรรมนิยมประเพณีให้คงอยู่สืบไป โดยการถ่ายทอดและกำจัดสิ่งไม่ดีออกไป
2. โรงเรียนมีหน้าที่เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม เพราะวัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โรงเรียนจึงเป็นแหล่งที่จะปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามและทันสมัยให้แก่ นักเรียน
3. โรงเรียนมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคคล เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ให้การอบรมแก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์
4. โรงเรียนมีหน้าที่บริการชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน จึงมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์และให้บริการแก่ชุมชน (กรมสามัญศึกษา. 2528 : 4 - 6)

เมื่อพิจารณาภารกิจของโรงเรียนดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนนักเรียนในโรงเรียนและการให้บริการชุมชน (สะอาด ธรรมวัตร. 2529 : 11) และกรมสามัญศึกษา (2528 : 4 - 6) ได้กำหนดหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาไว้ 3 ประการคือ

1. สอนและอบรมนักเรียน หมายถึง สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ โดยโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน อบรมนักเรียนให้เกิดความสนใจในการช่วยตนเอง และการพัฒนาชุมชน
2. สอนประชาชน หมายถึง การให้ความรู้ทั่วไปและวิชาชีพ รวมทั้งจริยธรรมและคุณธรรม โดยโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างในด้านวิชาชีพและพัฒนาความรู้ให้แก่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียน ไปช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัว หากโรงเรียนมีศักยภาพพอ ก็อาจจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนโดยตรงได้ ทั้งนี้โดยมุ่งให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ มีความสนใจในหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน
3. การบริการชุมชน หมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยโรงเรียนควรใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ช่วยเหลือและร่วมมือกับชุมชนหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น จัดบริการพัฒนาชุมชน เพื่อช่วยให้ประชาชนได้รับความสะดวก อยู่ดีกินดี และให้ประชาชนรู้จักตนเอง

เมื่อพิจารณาภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นองค์กรที่มุ่งประโยชน์ต่อชุมชนหรือให้บริการชุมชน ซึ่งภารกิจของโรงเรียนจะสำเร็จได้ยาก ถ้าประชาชนขาดความเข้าใจในหน้าที่ของโรงเรียน (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 148 - 149)

2. กรรมการโรงเรียน

รัฐตระหนักว่า การจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 5) จึงได้กำหนดหลักการและความมุ่งหมายเป็นหลักพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประสานความร่วมมือร่วมใจ ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนายั่งยืน อันจะช่วยเสริมบทบาทของประเทศไทยให้โดดเด่นขึ้นในประชาคมโลก (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 7) ซึ่งได้กำหนดแผนนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับชุมชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคมอื่น ๆ และสื่อมวลชนให้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีเอกภาพ ด้านนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการภายในของสถานศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้บุคคลและองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการจัดการศึกษาของชุมชน (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 20 - 21).

ดังนั้น นายสุววิช รังสิตพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 - 2550 โดยกำหนดปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปฏิรูประบบการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่โรงเรียนเพื่อให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งแนวคิดและวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพเพียงพอต่อการยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น จึงกำหนดกระบวนการในการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาไว้ 6 ขั้นตอน กล่าวคือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 9 - 10)

- ขั้นที่ 1 การจัดตั้งกรรมการโรงเรียน
- ขั้นที่ 2 การประเมินความต้องการในการพัฒนา
- ขั้นที่ 3 การสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน
- ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามแผนและทำให้เกิดผลจริง
- ขั้นที่ 5 การรายงานความก้าวหน้าต่อประชาชน
- ขั้นที่ 6 การประเมินและปรับปรุงให้เป็นแผนต่อเนื่อง

การจัดตั้งกรรมการโรงเรียน ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ สัดส่วนของกรรมการ วิธีเลือกกรรมการ ตลอดจนภาระหน้าที่ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 37 - 38)

2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ

การกระจายอำนาจให้ผู้อยู่ใกล้กับเด็กเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหาร เป็นหลักการที่เชื่อว่าจะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและสร้างคุณภาพในการเรียนของเด็กได้ดี จึงกำหนดให้การบริหารสถานศึกษา อยู่ภายใต้การบริหารของคณะบุคคล คือ กรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารสถานศึกษา

สัดส่วนของกรรมการ

สัดส่วนของกรรมการโรงเรียนให้เป็น 3 : 2 : 2 : 2 ดังนี้คือ

ผู้ปกครองนักเรียน	3 ส่วน
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	2 ส่วน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	2 ส่วน
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	2 ส่วน

2.2 วิธีเลือกกรรมการ

1. ให้บุคคลแต่ละประเภทเลือกกรรมการจากบุคคลในกลุ่มของตน เข้ามาเป็นกรรมการโรงเรียน

2. ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการจากผู้ปกครองนักเรียนคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการโรงเรียน และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเลขานุการคณะกรรมการ ให้กรรมการอยู่ในวาระคราวละไม่เกิน 3 ปี

2.3 ภาระหน้าที่กรรมการโรงเรียน

1. มองดูเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจากทุกแง่ทุกมุมและคิดสร้างแผนปรับปรุงโรงเรียน
2. มองดูสภาพของโรงเรียนของตน ตัดสินใจกำหนดจุดที่จะต้องปรับปรุง ทั้งนี้ ต้องจัดลำดับด้วยว่า ความต้องการใดมีแรงกดดันมากที่สุด
3. คณะกรรมการโรงเรียนจะต้องกำหนดจุดยุทธศาสตร์ คือ "วิธีการ" ที่จะปรับปรุงจุดที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนมากที่สุด ท้ายสุดคณะกรรมการจะต้องตัดสินใจ หาวิธีที่จะวัดผลในสิ่งที่วางแผนจะทำ ผลสุดท้ายที่พึงได้จากงานนี้ คือ แผนปรับปรุงโรงเรียน เพื่อพาโรงเรียนบรรลุถึงเป้าหมายของการปฏิรูป
4. คณะกรรมการโรงเรียนร่วมตรวจสอบความก้าวหน้าและแนวทางการปรับปรุงโรงเรียน
5. รับทราบความก้าวหน้า รายงาน ให้ความเห็นชอบต่อผลงานของโรงเรียน
6. ให้การสนับสนุนในด้านการเงินและการเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียน

3. การให้บริการชุมชน

การให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ อาจบริการในรูปของการช่วยเหลือ การให้ความรู้ทางวิชาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนในการบริการ โดยให้ความรู้แก่ประชาชนนั้นมีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนควรจัดขึ้น เช่น การให้การศึกษาคูหาญ การบริการด้านสุขศึกษา การจัดพิพิธภัณฑ์ การจัดห้องสมุดชุมชน การดำรงศิลปะ และส่งเสริมศิลปะพื้นเมือง การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การให้ความรู้ใหม่ ๆ ทางอาชีพการให้ข่าวสารที่ถูกต้อง และป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงกันข้าม (สนิท ยี่รงค์. 2521 : 13)

จาคอบสัน และคนอื่น ๆ (จาคูรงค์์ เสนแดง. 2533 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Jacobson and others. 1965) กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. จัดให้มีเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนออกเผยแพร่
2. จัดให้มีบริการเสนอข่าวจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ
3. จัดให้มีนิทรรศการภายในโรงเรียน
4. จัดให้มีวันเยี่ยมเยียนโรงเรียน
5. จัดให้มีวันสัปดาห์แห่งการศึกษา
6. จัดให้มีโครงการเยี่ยมเยียนผู้ปกครองที่บ้าน
7. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน
8. ใช้สื่อมวลชนในด้านต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ
9. จัดทำรายงานประจำปีชี้แจงให้ทราบ
10. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า
11. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู
12. จัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี
13. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม โดยมีส่วนร่วมในท้องถิ่น เช่น งานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนั้นควรมีการแสดงละครของนักเรียน หรือการจัดเกมกีฬาต่าง ๆ

ดักลาส (จาตุรงค์ แสนแดง. 2533 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Douglass.

1965) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. นักเรียน เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนและคนในชุมชนจะรับฟังข่าวสารของโรงเรียนจากบุตรหลาน ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนนั้น ๆ นักเรียนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้เป็นอย่างดี โรงเรียนควรจะต้องหาความร่วมมือจากนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อชักจูงให้ประชาชนมามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
2. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โรงเรียนควรจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ของโรงเรียน หรือส่งข่าวของโรงเรียนไปลงหนังสือพิมพ์
3. การประชุมพบปะหารือ ถือว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวไปด้วย โรงเรียนควรจัดให้มีวันเยี่ยมโรงเรียน และคืนเยี่ยมโรงเรียน
4. การดำเนินชีวิตในชุมชนของนักการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ จะต้องดำเนินวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ให้สอดคล้องกับคนในชุมชน

5. ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน โดยไม่จำกัด ลักษณะอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลที่มีอาชีพรายได้ค่อนข้างต่ำ จะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลเหล่านั้นด้วย

6. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน เพื่อตอบสนองผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาหรือมีความจำเป็นบางประการ ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเมื่อเป็นผู้ใหญ่ ไม่ควรจะมุ่งเฉพาะการจัดการศึกษาแก่นักเรียนในวัยเด็กเพียงอย่างเดียว

7. การร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดทำข้อมูลเพื่อลงทะเบียนนักเรียน เพื่อที่จะให้ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อเท็จจริง และให้ข้อเท็จจริงแก่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนของนักเรียน

สุภรณ์ ศรีพหล (2526 : 300 - 301) ได้เสนอแนวทางในการบริการชุมชนไว้ดังนี้

1. การบริการแก่ชุมชน โดยการเผยแพร่ความรู้ทั้งวิชาชีพและวิชาการแก่ชุมชน ทำการฝึกอบรม จัดหาวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การเมือง สาธารณสุข วัฒนธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้สูงขึ้น
2. การจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อประชาชน โดยประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนดำเนินการเอง จัดสอนหลักสูตรอาชีพ ระยะสั้นแบบห้องเรียนหรือแบบกลุ่มสนใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ
3. ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัด ตลอดจนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาเหล่านั้น
4. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องหาวิธีนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมดำเนินการกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดโรงเรียน และโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและบริการต่าง ๆ แก่ประชาชนเช่นกัน

5. การเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน โรงเรียนมีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชน ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม โรงเรียนจึงจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน สมาชิกของโรงเรียนจะต้องปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบประเพณีอันดีงาม ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน

จากประกาศทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2531 : 10 - 11) ได้วิเคราะห์และทบทวนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดแนวการบริหารความเชื่อที่ว่า โรงเรียนจะต้องไม่แปลกแยกจากชุมชน โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิด และ/หรือ ร่วมแก้ปัญหาของชุมชนด้วย และ โรงเรียนควรใช้ทรัพยากรของชุมชนในการเรียนการสอน ในหลายเรื่องควรใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและในหลายกรณี ควรเชิญผู้รู้ต่าง ๆ ของชุมชนให้ความรู้แก่นักเรียนและร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วยดี เช่น

1. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิดและ/หรือร่วมแก้ปัญหาชุมชน
 - 1.1 มีโครงการพัฒนาและให้ความรู้แก่ชุมชน
 - 1.2 มีส่วนร่วมในงานประเพณีและพัฒนาสาธารณสถาน
 - 1.3 มีผู้รับผิดชอบประสานงานกับชุมชน
 - 1.4 มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา ร่วมคิดวางแผนและแก้ปัญหาชุมชน
 - 1.5 มีการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
2. โรงเรียนใช้ทรัพยากรและวิทยากรจากชุมชน
 - 2.1 มีการเชิญบุคลากรในชุมชนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 2.2 มีการจัดหาทุนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา
 - 2.3 มีกรรมการศึกษา/ผู้อุปการะโรงเรียน
 - 2.4 กรรมการศึกษา/ผู้อุปการะโรงเรียนมีส่วนวางแผนดำเนินการของโรงเรียน
 - 2.5 มีการสำรวจและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน
 - 2.6 มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

ภิญโญ สาธร (2516 : 306 - 333) กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถจัดบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ด้านการบริการทางนันทนาการและการกีฬา ด้านบริการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อใช้ในกิจกรรม

ส่วนรวมของประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนไม่ควรเพิกเฉยเลย ควรถือเป็นหน้าที่ต้องปฏิบัติเพราะโรงเรียนเปรียบเสมือนศูนย์ประชาคม

ลักษณะที่สำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ว่าเป็นศูนย์กลางชุมชนนั้น ต้องเป็นทั้งสถานที่ที่ให้การศึกษาระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยจัดหลักสูตรให้เอื้ออำนวยต่อการใช้วัสดุดิบ ใช้ทรัพยากรวิทยาการ จัดโปรแกรมการเรียน ให้สนองความต้องการและสอดคล้องกับอาชีพท้องถิ่น (เช่น แก้วยศ. 2519 : 265 - 267)

ซงศ์ วงษ์จันทร์ (2519 : 252 - 253) โรงเรียนมัศึกษานอกจากเป็นแหล่งวิชาการและศูนย์กลางกิจกรรมของชุมชนแล้ว ควรบริการในด้านการศึกษาและกิจกรรมอื่น ๆ เช่น จัดโรงเรียนเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ จัดศูนย์ฝึกวิชาชีพให้บริการด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เป็นพื้นที่หรือมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้การบริการสาธารณะ เช่น การจราจร การพัฒนาท้องถิ่น การสุขาภิบาล

ดารา ทีปะบาล (2521 : 213) กล่าวว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจะได้ศึกษาพิจารณาให้การช่วยเหลือบริการชุมชนในด้านการศึกษา อาชีพและเศรษฐกิจ โภชนาการและอนามัย สังคมและวัฒนธรรม

สงัด มิตถิตติ (2525 : 3 - 4) และนิยม รอดเนียม (2530 : 5) ได้จำแนกกิจกรรมการบริการชุมชนไว้ให้ใกล้เคียงกัน 6 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการและอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

อุดม บัญญา (2528 : 3) ได้จำแนกกิจกรรมการบริการชุมชนออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านความรู้ทั่วไปและอาชีพ ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปรับปรุงระบบนิเวศ ด้านนันทนาการ ด้านเผยแพร่ข่าวสาร และด้านส่งเสริมความมั่นคงของชาติและสวัสดิภาพในท้องถิ่น

ประจบ โพธิ์บาน (2534 : 23 - 24) ได้จำแนกการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็น 7 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสุขภาพและโภชนาการ ด้านการกีฬาและนันทนาการ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์

ภักดีพร ศักดิ์สูง (2536 : 9) ได้จำแนกการบริการชุมชนออกเป็น 6 ด้าน คือ การบริการข่าวสาร การบริการสุขภาพอนามัย การบริการนันทนาการ การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ การบริการด้านวิชาการ การบริการด้านส่งเสริมอาชีพ

บรรณาคม ภักดีพิพัฒน (2533 : 7) ได้จำแนกการบริการชุมชนออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจ ปราสาททอง (2537 : 6) ซึ่งจำแนกการดำเนินการบริหารงานเพื่อความไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

ดังนั้น ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ แต่ก็มีลักษณะที่สอดคล้องกัน สามารถจำแนกได้ 4 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ด้านการศึกษา
2. ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน
3. ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ
4. ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การให้บริการด้านการศึกษา

โรงเรียนเป็นสถาบันหรือหน่วยงานทางสังคมที่จัดตั้งขึ้นตามความต้องการหรือความจำเป็นทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์ร่วมกันที่จะให้เป็นองค์กร ในการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชน และสมาชิกของชุมชน (ลัดดา เสนาะพิณ. 2537 : 22) ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกระดับ จึงเป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนในท้องถิ่น การให้บริการด้านวิชาการควรสนองความต้องการของท้องถิ่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับด้วย (สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2525 : 135) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของมานพ กาละดี (2525 : 78 - 79) คือ การให้บริการชุมชนด้านการศึกษา ถือว่าเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพสูงขึ้นหรือกล่าวได้ว่าการพัฒนาคน คือ การพัฒนาชุมชน ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น

1. วางแผนการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
2. เปิดบริการแนะแนวเพื่อชุมชนในโรงเรียน
3. จัดบริการห้องสมุดเพื่อประชาชน
4. เผยแพร่เอกสารทางวิชาการให้ประชาชนทราบเป็นประจำ
5. เชิญชวนประชาชนเข้าชมหรือร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้น
6. โรงเรียนให้การศึกษานักเรียนหรือเยาวชนที่ไม่มีโอกาสได้เรียนตาม

เวลาปกติ

7. จัดหรือช่วยพิมพ์ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ธีรยุทธ เสนิงศ์ ณ อยุธยา (2523 : 223) เสนอแนะว่า การให้บริการด้านการศึกษแก่ชุมชนนั้น เนื้อหาสาระที่ให้อาจต้องสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน ซึ่งควรประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ดังนี้

1. ด้านสามัญหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ด้านหนังสือการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารความหมายและแสวงหาความรู้ทั่วไป
2. ด้านการปรับปรุงความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ ความรู้ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาชีวิตครอบครัว เช่น ความรู้ความสามารถในเรื่องสุขภาพอนามัยและโภชนาการ การจัดและตกแต่งบ้าน การซ่อมและปรับปรุงบ้านและเครื่องใช้ต่าง ๆ การเลี้ยงเด็ก การวางแผนครอบครัว
3. ด้านการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ความรู้ที่เกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชนและสถาบันสังคมต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยปรับปรุงและส่งเสริมชุมชนให้ดีขึ้น เช่น การปกครองท้องถิ่น การสหกรณ์ โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน
4. ด้านอาชีพ ได้แก่ ความรู้ที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพของชุมชน
5. ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ให้รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชุมชน จนเกิดความหวงแหนและช่วยกันรักษาให้คงอยู่ตลอดไป

สิริ เทศประสิทธิ์ (2526 : 54 - 60) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในฐานะผู้ให้บริการชุมชน เป็นการให้บริการด้านวิชาการแก่ชุมชน และการให้บริการด้านทรัพยากรบุคคล เงินและวัสดุอื่น ๆ การให้บริการด้านวิชาการเป็นการบริการเชิงพัฒนา คือ

มุ่งที่จะให้ผู้รับบริการมีความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและสร้างเจตคติของผู้รับบริการให้ถูกทิศทาง เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มในการพัฒนาตนเองและรู้จักวิถีการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย หลักพิจารณาในการให้บริการทางด้านวิชาการ คือ

1. สามารถบริการให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางพัฒนาชุมชนที่รัฐบาลได้วางไว้ โดยศึกษาจากนโยบายของรัฐ คำนึงถึงของนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
2. บริการให้สอดคล้องกับความจำเป็น ความขาดแคลน ซึ่งทราบได้จากการสำรวจหรือเก็บข้อมูล
3. บริการด้านวิชาการที่เหมาะสมกับชุมชนเมือง เช่น วิชาชีพระยะสั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่น ๆ ได้แก่ การแนะแนวสุขภาพ และแนะแนวศึกษาต่อ
4. บริการด้านวิชาการที่เหมาะสมกับชุมชนชนบท เช่น การรู้หนังสือวิชาชีพระยะสั้น การบริการที่อ่านหนังสือ ห้องสมุดประจำหมู่บ้าน

๙ อานาจ ประสาททอง (2537 : 14) ได้เสนอไว้ว่า โรงเรียนควรให้ความรู้แก่ชุมชน ความรู้พื้นฐาน การปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัว การพัฒนาชุมชน การพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสม การจัดการบริการแนะแนวเพื่อชุมชน การจัดการบริการห้องสมุดเพื่อประชาชน เผยแพร่เอกสารทางวิชาการ เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ก่อให้เกิดการศึกษาผู้ใหญ่หรือเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนตามเวลาปกติ จัดที่อ่านหนังสือหมู่บ้าน

จึงกล่าวได้ว่า การให้บริการทางด้านศึกษานั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาควรให้บริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยจัดบริการให้ตรงกับความต้องการ และมุ่งถึงประโยชน์ประชาชนผู้ได้รับบริการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคนและพัฒนาชุมชน โดยให้ความรู้พื้นฐาน ความรู้และทักษะวิชาชีพตลอดจนถึงการสร้างค่านิยมที่เหมาะสม การถ่ายทอดคุณธรรมรศกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับประชาชน เช่น การบริการห้องสมุด การเผยแพร่ข่าวสาร

3.2 การบริการด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน

สามารถ จุ้ยทอง และคนอื่น ๆ (2521 : 22 - 27) สรุปความต้องการของชุมชนว่ามีผลกระทบต่อหลักสูตรและบริการชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน อย่างไรก็ตามโรงเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสังคมที่จะเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชนช่วยแก้ปัญหาบางอย่างของชุมชน และจัดกิจกรรมบางอย่างเพื่อชุมชน เช่น กิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมเพื่อเสริมอาชีพแก่ชุมชน สนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนจัดให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างส่วนราชการกับประชาชน

สุพิชญา ชีระกุล (2522 : 48) กล่าวว่า การให้บริการของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การร่วมกันกำหนดความมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเพื่อชุมชน อุทัย บุญประเสริฐ และคนอื่น ๆ (2525 : 151) แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน คือ การให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันในการใช้แหล่งทรัพยากรชุมชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงิน สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ ความร่วมมือ หรือกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรเหล่านี้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

นภาพร อัจฉริยะกุล (2526 : 192) ได้แสดงทัศนะว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จะต้องให้ความร่วมมือสร้างความก้าวหน้าแก่ชุมชนตามบทบาทหน้าที่ที่อาจดำเนินการได้ดังนี้

1. โรงเรียนกับชุมชนร่วมกันทำความสะอาดบริเวณวัด หรือสถานที่สาธารณประโยชน์
2. หัวหน้าสถานศึกษากับคณะกรรมการสภาตำบลร่วมกันวางแผนในการพัฒนาชุมชน
3. โรงเรียนให้ความร่วมมือจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน
4. โรงเรียนร่วมมือกับทางวัดจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจแก่ประชาชนในชุมชน
5. โรงเรียนให้คำแนะนำแก่ชุมชนในการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์

✓ ธีรวัณิ ประทุมพรรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 118) ได้ร่วมกันแสดงทัศนะว่ากิจกรรมการพัฒนาชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้บุคคลในโรงเรียนและบุคคลภายนอกโรงเรียนได้รับรู้ด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันให้ได้รับประโยชน์และเกิดการสร้างสรรค์

บรรณาคม ภักดีพิพัฒน (2533 : 7) เสนอว่าการเข้าร่วมกับกิจกรรมชุมชน คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อเป็นการร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น เช่นงานประเพณีต่าง ๆ การนันทนาการ การกีฬา เป็นต้น

จึงกล่าวได้ว่า การบริการด้านการพัฒนาและการร่วมกิจกรรมชุมชนนั้นเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน ตามความต้องการของชุมชน และเป็นการช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชน รวมไปถึงกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนได้ให้การร่วมมือสนับสนุน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

3.3 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2524 : 24) ได้เสนอแนวคิดและหลักการไว้ว่าการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนนับว่าสำคัญยิ่ง เพราะจะมีผลกระทบไปถึงคุณภาพของการศึกษาในท้องถิ่นด้วย ถ้าประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีส่วนร่วมสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้มากขึ้น การที่โรงเรียนจะพัฒนาด้านอาชีพและเศรษฐกิจแก่ชุมชนนั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง แต่ควรอยู่ในขอบเขตที่จำกัดตามกำลังความสามารถที่จะกระทำได้

1. โรงเรียนจัดครูสายอาชีพออกไปให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน
2. โรงเรียนให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งสินเชื่อ แหล่งเงินทุน รวมทั้งการลงทุนอย่างประหยัดแก่ประชาชน
3. โรงเรียนให้ความรู้เป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องพ่อค้าคนกลางแก่ประชาชน
4. โรงเรียนแนะนำความรู้และทดลองทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนแก่ชุมชนตามความสามารถ

อุทัย บุญประเสริฐ (2521 : 148) ได้เสนอไว้ว่า การบริการชุมชนเพื่อจะให้ประชาชนมีความรู้กันดีอยู่ดี อาจทำได้ดังนี้

1. การส่งเสริมอาชีพการทอผ้า ทอไร้ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

เข้าช่วย

2. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และปรับปรุงทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
3. การส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน
4. การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2528 : 5) ซึ่งให้เห็นว่าเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทั้งทางสังคมและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาในอนาคตจำเป็นต้องจัดในการศึกษาตลอดชีวิต ต้องคิดหาวิธีจัดองค์กร รูปแบบ และวิธีการให้การศึกษาที่จะให้คนเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้องกับแผนการดำเนินชีวิตและการทอผ้าหากิน คือ สามารถประสานการทำงานกับการเรียนรู้ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

ธีรวุฒิ ประทุมพรรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 130) กล่าวว่า เมื่อมีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้านได้ด้วยการให้การศึกษาทางวิชาสามัญและวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉยและควรจัดทุกโอกาสที่จะพอหาได้ รวมทั้งการให้ครูอาจารย์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจ ไปช่วยเหลือเป็นวิทยากรให้กับชุมชนตามคำเชิญ

บรรណาคม ภัคดิพิพัฒน์ (2533 : 7) กล่าวว่า การให้บริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพเป็นการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความก้าวหน้ามั่นคงในการประกอบอาชีพมากขึ้น เช่น การแนะนำให้รู้จักการเลี้ยงสัตว์ การแนะนำให้รู้จักการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรกรรม

อานาจ ปราสาททอง (2537 : 6) เสนอไว้ว่า โรงเรียนควรศึกษาสำรวจสภาพเศรษฐกิจและอาชีพในท้องถิ่น โดยจัดให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับแหล่งสินเชื่อ การเป็นแกนนำจัดตั้งกลุ่มสนใจในอาชีพ ให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาพ่อค้าคนกลาง เสนอแนะการเลือกอาชีพใหม่ อาชีพรอง และพัฒนาอาชีพเดิมของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น จัดกิจกรรมเสริมการผลิตในท้องถิ่น การจัดอบรมให้ความรู้และทดลองทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน และร่วมกับหน่วยงานอื่นพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

สรุปได้ว่าการให้บริการด้านอาชีพและ เศรษฐกิจนั้น เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน รวมทั้งการสร้าง ความมั่นคง

ในการประกอบอาชีพ โดยโรงเรียนจะต้องจัดบริการให้ความรู้กับประชาชนและเป็นแกนนำในการพัฒนาอาชีพ การเพิ่มผลผลิตและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

3.4 การบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2524 : 91 - 92) ได้เสนอหลักการไว้ว่า การให้บริการชุมชนนั้น นอกจากจะให้บริการเกี่ยวกับอาคารสถานที่แล้ว โรงเรียนจำเป็นต้องให้บริการชุมชนในด้านอื่นอีก เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้อาจปฏิบัติได้หลายวิธี คือ

1. ให้ประชาชนยืมอุปกรณ์กีฬา เพื่อใช้ฝึกซ้อมหรือเล่นกีฬา
2. ให้ประชาชนยืมเครื่องมือทางการเกษตร เพื่อใช้ในงานของ

ส่วนร่วม

3. ให้ประชาชนยืมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่หาได้ยากในชุมชน เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น

พจน์ บุญรัตพันธุ์ (2519 : 98) ได้เสนอหลักการไว้ว่า โรงเรียนควรพิจารณาจัดบริการชุมชนในหลายด้าน อาทิเช่น

1. การจัดกลุ่มสนใจในด้านอาชีพให้กับประชาชน โรงเรียนให้ประชาชนยืมเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เพื่อการฝึกปฏิบัติแก่ชุมชน

2. โรงเรียนเข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่น

3. โรงเรียนให้ประชาชนใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่พักผ่อน เมื่อชุมชนประสบกับภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยหรือวาตภัย เป็นต้น

ในทัศนะของ นาฎเจลิยว สุมาวงศ์ (2516 : 20 - 23) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตั้งขึ้นด้วยเงินภาษีอากรของประชาชน และเงินที่ประชาชนบริจาคยอมถือได้ว่าโรงเรียนเป็นของชุมชนและเพื่อชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวโรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่ชุมชน โดยวิธีการดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีคณะกรรมการของโรงเรียนโดยการเลือกตั้ง

2. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนนอกเวลาเรียน หรือวันหยุดเกี่ยวกับการให้การศึกษาและการประชุมหรือจัดงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมของชุมชน

3. จัดหลักสูตรให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน เพื่อสามารถนำ
ความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางใน
การจัดกิจกรรมทางสังคม

จากบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐ โรงเรียนเป็น
สถานที่ที่อยู่ในชุมชนจึงต้องมีภารกิจที่จะสนองความต้องการของชุมชน โดยการ
จัดกิจกรรม
หลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและหลักการทางการศึกษาได้อย่างถูกต้อง โรงเรียน
ต้องพยายามหาคำตอบจากคำถามที่ว่า ท้าย่างไรโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงจะมีบทบาทร่วม
พัฒนาชุมชน ช่วยเหลือชุมชนให้ได้รับผลประโยชน์จากโรงเรียน ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชน
เข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาโรงเรียนด้วย (เชียร์ ศิลปะชัย, 2528 : 15)

อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 31) เสนอว่าการดำเนินการด้านการไม่แปลก
แยกจากชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรศึกษาสภาพปัญหาและความ
ต้องการของชุมชน เพื่อวางแผนการให้บริการได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนใน
ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้
เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน ให้การช่วยเหลือแก่ชุมชนในเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ เครื่องมือ
เครื่องใช้ในการเกษตร เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์การศึกษา เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรม
ส่วนรวม

จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โรงเรียนจะต้อง
ร่วมมือกันกับชุมชน ในการสร้างความก้าวหน้าให้ชุมชนและให้บริการชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์
ต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการทางด้านอาคารสถานที่ ในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ
ชุมชน

4. ความต้องการของชุมชน

ประสิทธิภาพและความความสำเร็จของงานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จะประสบผลมากน้อยในระดับใดนั้น สิ่งสำคัญที่โรงเรียนจะต้องคำนึงถึงก็คือ ความต้องการ
ของประชาชนในชุมชนว่าชุมชนมีความต้องการด้านใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา
จะต้องศึกษาลักษณะและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดงานบริการให้

เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ในเรื่องนี้ สุพิชญา ธีระกุล (2522 : 55) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนไว้ว่า

1. ชุมชนต้องการปรับปรุงสุขภาพอนามัยของตนเองและของชุมชน เพื่อต้องการการกินคืออยู่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์
2. ชุมชนต้องการปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของครอบครัว ให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น เพื่อยกระดับการกินอยู่ให้สูงขึ้น มีการประกอบอาชีพที่มั่นคง
3. ชุมชนต้องการรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ สามารถติดตามข่าวสารการบ้านการเมือง สามารถเรียนรู้ต่อไปด้วยตนเอง และแสวงหาความสุขและความงอกงามจากการอ่านหนังสือ
4. ชุมชนต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทั้งต้องการการพักผ่อนที่ถูกต้อง และใช้เวลาว่างเพื่อเพิ่มพูนรายได้
5. ชุมชนต้องการยกระดับสนิยม เข้าถึงศิลปะ รู้จักตัดสินใจและวิเคราะห์คุณค่า ความดี ความงาม รู้จักใช้ประโยชน์จากสื่อสารมวลชนให้คุ้มค่า
6. ชุมชนต้องการฝึกฝนความสามารถ และประสิทธิภาพในการใช้เครื่องจักรกล และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น
7. ชุมชนต้องการทราบวิถีชีวิตวัฒนธรรม ระเบียบประเพณีอันดีงามของชาติ และรักษาคุณสมบัติประจำชาติเดิมไว้ให้คงอยู่ตลอดไป
8. ชุมชนต้องการจะปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของสังคมประชาธิปไตย

ความต้องการดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการจัดทำหลักสูตร และการให้บริการชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน อย่างไรก็ตามโรงเรียนเป็นเพียงหน่วยหนึ่งที่จะเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชน ช่วยแก้ปัญหาบางอย่างของชุมชนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อชุมชน เช่น กิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน สนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีและจัดให้โรงเรียนมีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างส่วนราชการกับประชาชน (สามารถ จุ้ยทอง และคนอื่น ๆ. 2521 : 23 - 27)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แม้ว่างานบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน จะเป็นหน้าที่โดยตรงและมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อโรงเรียนก็ตาม แต่ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางการศึกษาถึงความต้องการของชุมชน หรือความต้องการของกรรมการโรงเรียนโดยเฉพาะยังมีไม่มากนัก มีแต่ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียน และอื่น ๆ ซึ่งพอที่จะสามารถนำมาใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของกรรมการโรงเรียน ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ชัชวาลย์ อภชาติย์มณี (2521 : 52 - 70) ได้ทำการศึกษางานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 ใน พ.ศ. 2521 พบว่า การบริการชุมชนในเขตการศึกษา 8 ยังอยู่ในระดับต่ำและพบว่า ปัญหาในการให้บริการชุมชนนั้นมีสาเหตุมาจากประชาชนส่วนใหญ่อยู่กระจัดกระจายห่างกันมาก ยากแก่การติดต่อประสานงาน เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์และการคมนาคม เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่สูงเป็นเทือกเขา ถนนหนทางไปมาไม่สะดวก ที่สำคัญที่สุดคือ ความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

สังค์ มิตรกิตติ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ครูมีความต้องการให้การบริการด้านวิชาการมากที่สุด สำหรับผู้บริหาร เกษตรกร และผู้ไม่ใช่เกษตรกร มีความต้องการด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านโภชนาการ และอนามัย ด้านการช่วยเหลือกิจกรรมชุมชน พบว่า ผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ไม่ใช่เกษตรกรมีความต้องการในระดับมาก ด้านบริการ อาคารสถานที่และอุปกรณ์มีความต้องการในระดับปานกลางทุกกลุ่ม เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการบริการเป็นส่วนรวมระหว่างผู้บริหาร ครู เกษตรกร และผู้ไม่ใช่เกษตรกร พบว่า ในแต่ละด้านมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านโภชนาการและอนามัย และยังพบว่าปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาบุคลากรเกิดปัญหามากที่สุด และสาเหตุที่เกิดปัญหามากที่สุด คือ วัสดุอุปกรณ์ไม่พอเพียงที่จะให้บริการแก่ชุมชน

อุดม ปัญญา (2529 : 132) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการชุมชนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและกรรมการสภาตำบล พบว่า ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการศึกษา เศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนอยู่ในระดับปานกลางตามทัศนะของครูพบว่า โรงเรียนให้บริการด้านพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ตลอดจนบริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการศึกษา เศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับน้อย กรรมการสภาตำบลเห็นว่าโรงเรียนให้บริการชุมชนในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริรัตน์ สุทธิดารา (2529 : 92) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดตรัง ที่พบว่า ชุมชนมีความต้องการกิจกรรมการบริการชุมชนของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ผลการวิจัยของ นิยม รอดเนียม (2530 : 116 - 119) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชนในการรับบริการชุมชนและการให้การสนับสนุนโรงเรียนมัธยมศึกษา การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประชาชนมีความต้องการในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับมากและค่อนข้างมาก

บรรณาคม กักดีพิพัฒน์ (2533 : 72 - 79) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร ครูและกรรมการสภาตำบลในจังหวัดพะเยา ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการร่วมกิจกรรมในชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชน โดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริการในด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับน้อย

ประจบ โพธิ์บาน (2534 : 91 - 94) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของ ผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการมากเป็นอันดับ 1 รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ส่วนด้านการกีฬาและนันทนาการ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์มีความต้องการปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทมีความต้องการรับบริการชุมชนจาก

โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านสุขภาพ อนามัยและโภชนาการ ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม มีความต้องการแตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง และข้าราชการ ลูกจ้าง มีความต้องการได้รับการบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการด้านวิชาการ เศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการกีฬาและนันทนาการ ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมกับกลุ่มอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างมีความต้องการแตกต่างกัน

อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 66 - 77) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ โดยศึกษาด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดลพบุรีมีปัญหาการดำเนินการด้านความไม่แปลกแยกจากชุมชนในระดับปานกลาง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหา การดำเนินการด้านไม่แปลกแยกจากชุมชนไม่แตกต่างกัน แต่โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการดำเนินการด้านไม่แปลกแยกจากชุมชน ด้านอาคารสถานที่มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีปัญหาที่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาร์เนท (ภักดีพร ศักดิ์สูง. 2536 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Harnett. 1975 : 5 - 8) ได้พบว่า ชุมชนกับโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมบริการชุมชนบ่อย ๆ ครั้ง จะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้น และควรชี้แจงวิทยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก สร้างความสัมพันธ์ โดยอาศัยเด็กเป็นสื่อ เช่น ส่งไปศึกษา ดูงาน นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมบริการสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดถนน หรือที่สาธารณะ เป็นต้น

โซร์เบลโล (ภักดีพร ศักดิ์สูง. 2536 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Sorbello. 1978 : 598 - A) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองกับนักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชนในบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามที่คณะของครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับน้อย มีแนวคิดของทุกกลุ่มเสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเรียน การจัดหลักสูตรการประเมินผลครู ระเบียบวินัยของโรงเรียน คณะครูและผู้บริหารมีความเห็นว่า ผู้ปกครองไม่ควรเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในส่วนที่ผู้ปกครองไม่มีความรู้พอและแน่ใจ ในกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยที่ผู้ปกครองจะกระตือรือร้นและรับผิดชอบน้อย

เอเปค (อำนาจ ปราสาททอง. 2537 : 34 ; อ้างอิงมาจาก APEID. 1979 : 27) รายงานผลการประชุมปฏิบัติการของโครงการนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนาแห่งเอเชีย เรื่องการดำเนินงานการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในรายงานของประเทศเกาหลี ได้ชี้ให้เห็นถึงการจัดการศึกษาชุมชนว่า เน้นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะพัฒนาชนบททั้งในลักษณะกิจกรรมการศึกษาในระบบและนอกระบบซึ่งได้สรุปให้เห็นได้ดังนี้ กิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่ (1) การสอนในห้องเรียน (2) การแนะนำชีวิตในโรงเรียน (3) กิจกรรมโรงเรียนที่บริการต่อสาธารณะ (4) กิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมผลผลิต (5) การให้ชุมชนมาใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน และ (6) การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโดยให้โรงเรียนดำเนินการ และกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ (1) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม (2) การฝึกอบรมทักษะที่เพิ่มผลผลิตแก่ประชาชน (3) การให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา และ (4) การให้การดำเนินงานกลุ่มในการพัฒนา

ยูเนสโก (อำนาจ ปราสาททอง. 2537 : 35 ; อ้างอิงมาจาก UNESCO Regional Office for Education in Latin America and the Caribbean (UREALC). 1980 : 26, 39) กล่าวถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาชนบทว่า การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานนั้นอาศัยพื้นฐานจากความต้องการ จิตใจ เจตคติและการสนใจของชุมชนในชนบทเอง ประชาชนในชนบทต้องแสดงความมุ่งมั่นในการพัฒนาโดยสอดคล้องกับค่านิยม ประเพณี และการกระทำของเขาเอง โรงเรียนจะต้องทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหา ความต้องการและเกิดค่านิยมในการพัฒนาของตนเอง การที่เขาจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา จะเห็นได้จากการมีความสนใจและเกิดแรงจูงใจ การมีความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญ

การมีเจตคติที่ดีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ และการมีสภาวะทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่พึงปรารถนา

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้บริการชุมชน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงความต้องการของกรรมการโรงเรียนในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 482 คน จากโรงเรียน 29 โรงเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน	152 คน
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	128 คน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	103 คน
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	99 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 29 โรงเรียน ได้กรรมการโรงเรียนจำนวน 482 คน ซึ่งเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีขนาดโรงเรียนเป็นระดับชั้น ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 482 คน ด้วยการใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607) ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 214 คน

ขั้นที่ 2 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 11 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก 13 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนได้โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 โรงเรียน

ขั้นที่ 4 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดจำนวนกรรมการโรงเรียน ดังนี้
โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน กรรมการโรงเรียนจำนวน 46 คน
โรงเรียนขนาดกลาง 6 โรงเรียน กรรมการโรงเรียนจำนวน 83 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก 6 โรงเรียน กรรมการโรงเรียนจำนวน 86 คน
รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 215 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	กรรมการโรงเรียน	โรงเรียน	กรรมการโรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่	5	85	3	46
โรงเรียนขนาดกลาง	11	203	6	83
โรงเรียนขนาดเล็ก	13	194	6	86
รวม	29	482	15	215

ตาราง 2 จำนวนกรรมการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามสถานภาพและขนาด
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง				รวม
		ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถาน ศึกษาและ ครูใน โรงเรียน	ประชาชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องถิ่น	ข้าราชการ (ไม่สังกัด กระทรวง ศึกษา ธิการ)	
ขนาดใหญ่	อยุธยาวิทยาลัย	6	5	4	4	19
	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	6	4	4	4	18
	บางปะอิน"ราชานุเคราะห์"	3	2	2	2	9
ขนาด กลาง	วิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์	6	5	4	4	19
	ภาชี "สุนทรวิทยานุกูล"	4	2	2	2	10
	บางปะหัน	3	2	2	2	9
	อุทัย	6	4	4	4	18
	นครหลวงอุดมรัชต์วิทยา	6	4	4	4	18
	บางไทรวิทยา	3	2	2	2	9
	ท่าช้างวิทยาคม	4	3	4	2	13
	บางปะอิน	6	4	4	4	18

ตาราง 2 (ต่อ)

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง				รวม
		ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถาน ศึกษาและ ครูใน โรงเรียน	ประชาชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องถิ่น	ข้าราชการ (ไม่สังกัด กระทรวง ศึกษา ธิการ)	
ขนาดเล็ก	ปากกรานวิทยา	4	2	2	2	10
	อุดมศิลป์วิทยา	6	6	4	4	20
	วังน้อย (พนมยงค์วิทยา)	3	2	2	2	9
	สาคลีวิทยา	5	3	4	4	16
	รวม 15 โรงเรียน	71	50	48	46	215

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการของกรรมการโรงเรียน ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

ลักษณะของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบข่ายของการบริการชุมชนทั้ง 4 ด้าน
4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อ เสนอแนะ
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้
 - 5.1 ทดความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของภาษาและเนื้อหาสาระของแบบสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

 1. นายจักรกฤษณ์ ชีระอรอด ผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 2. นายประจวบ สมุทร อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี
 3. นายประสิทธิ์ พ่วงภักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหม้อพัฒนานนกุล จังหวัดสระบุรี
 4. นายบลด โพธิ์สวัสดิ์ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอุทัยธานี
 5. นายพิสิษฐ์ รื่นกวี ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะอิน

"ราชานุเคราะห์ ๑" จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.2 นวัตกรรมสัมภาษณ์มารับปรุงแก้ไข โดยปรึกษาประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท แล้วนำไปทดลองใช้กับกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาถึงกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์
3. ให้ครูอาจารย์ของโรงเรียนที่จะทำการสัมภาษณ์กรรมการโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 โรงเรียน รวม 15 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการวิจัย เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์
4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบบบันทึกการสัมภาษณ์คืนมาจำนวนทั้งสิ้น 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบบันทึกการสัมภาษณ์ได้ครบแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ คัดไว้เฉพาะแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ครบทุกด้านทุกข้อได้จำนวน 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. จำนวนข้อมูลตามตัวแปรออกเป็น 4 กลุ่ม ตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

3. นำแบบบันทึกสัมภาษณ์มาหาค่าความถี่และร้อยละของสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

4. นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับความต้องการมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
ระดับความต้องการมาก	ให้	4 คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	ให้	2 คะแนน
ระดับความต้องการน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

5. นำคะแนนที่คำนวณได้จากข้อ 4 มาหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้านและโดยรวมทุกด้านตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ F-test (ANOVA) ในการใช้ ANOVA นี้เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะใช้การทดลองความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Newman-Keuls

6. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความต้องการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับน้อยมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความต้องการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความต้องการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความต้องการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความต้องการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม

สำเร็จรูป SPSS/PC+

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
ค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean)
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)
2. ใช้สถิติ One - Way ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum of Squares
df	แทน	Degree of Freedom
M.S.	แทน	Mean Squares
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามที่ปรากฏในแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ในฐานะกรรมการโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการของกรรมการโรงเรียนในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	กรรมการโรงเรียนมีความต้องการ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับ น้อยมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	กรรมการโรงเรียนมีความต้องการ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ใน ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	กรรมการโรงเรียนมีความต้องการ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ใน ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	กรรมการโรงเรียนมีความต้องการ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ใน ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	กรรมการโรงเรียนมีความต้องการ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ใน ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จานแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จานแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน พิจารณาโดยรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ในฐานะกรรมการโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขนาดโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง					ร้อยละ
	ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษาและ ครูใน โรงเรียน	ประชาชน และผู้ทรง คุณวุฒิใน ท้องถิ่น	ข้าราชการ (ไม่สังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ)	รวม	
ขนาดใหญ่	15	11	10	10	46	21.40
ขนาดกลาง	28	19	18	18	83	38.60
ขนาดเล็ก	28	20	20	18	86	40.00
รวม	71	50	48	46	215	100

จากตาราง 3 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 215 คน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 โรงเรียน
ขนาดกลาง ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ให้
สัมภาษณ์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการของกรรมการโรงเรียนในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพิจารณาทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิจารณาโดยรวมและรายด้าน

ความต้องการของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
ด้านการศึกษา	4.28	0.57	มาก
ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน	4.29	0.59	มาก
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	4.02	0.73	มาก
ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	4.22	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.56	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนมากกว่าด้านอื่น ($\bar{X} = 4.29$) รองลงไป ได้แก่ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$) ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำนวนเป็นรายชื่อ

ความต้องการด้านการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
1. จัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับประชาชน ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบ โรงเรียน	4.45	0.86	มาก
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการ ห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้า หาความรู้	4.12	0.94	มาก
3. จัดให้มีบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ หรือจัดสถานที่อ่านหนังสือในชุมชน	4.17	0.86	มาก
4. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ กฎหมายที่จำเป็นสำหรับประชาชน เช่น กฎหมายที่ดิน กฎหมายแพ่ง	4.25	0.77	มาก
5. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แก่ชุมชน	4.42	0.80	มาก
6. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ สภาพสิ่งแวดล้อมเป็นพิษให้แก่ ชุมชน	4.38	0.83	มาก
7. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ การอนามัยพื้นฐาน เช่น การใช้ ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกัน โรคติดต่อ การเลือกรับประทาน อาหารที่ถูกหลักโภชนาการ	4.34	0.77	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความต้องการด้านการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
8. จัดให้ครูอาจารย์ไปสอนหรือเป็นวิทยากรในชุมชนตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนประถมศึกษา	4.10	0.81	มาก
9. เชิญชวนประชาชนเข้าชมและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.28	0.73	มาก
10. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย	4.28	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.57	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อที่กรรมการโรงเรียนมีความต้องการที่โรงเรียนให้บริการชุมชนมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ จัดการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา ได้แก่ เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่ชุมชน ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ จัดให้ครูอาจารย์ไปสอนหรือเป็นวิทยากรในชุมชนตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนประถมศึกษา ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน
 เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน จำนวนเป็นรายข้อ

ความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนและ การร่วมกิจกรรมชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
1. ร่วมจัดกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา	4.43	0.78	มาก
2. จัดครูอาจารย์และนักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมในการพัฒนาชุมชน เช่น การทำความสะอาดสถานที่ สาธารณะ การพัฒนาวัด	4.36	0.84	มาก
3. จัดเผยแพร่ความรู้และจัดกิจกรรม รณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	4.49	0.72	มาก
4. เป็นผู้นำในการจัดการแข่งขัน กีฬาของชุมชน	4.29	0.76	มาก
5. จัดส่งครูอาจารย์ไปเป็นวิทยากร หรือมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนในการ จัดการอบรม ให้ความรู้แก่ชุมชน	4.29	0.78	มาก
6. โรงเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับพื้นที่ท้องถิ่น ในการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น	4.34	0.84	มาก
7. โรงเรียนมีบทบาทในการขอความ ร่วมมือจากเอกชน เพื่อขอบริจาค เครื่องอุปโภคบริโภคไปช่วยเหลือ ชุมชนที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ	4.12	0.79	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความต้องการด้านการพัฒนาชุมชนและ การร่วมกิจกรรมชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
8. โรงเรียนจัดให้ครูอาจารย์ออก เยี่ยมเยียนประชาชนเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนและ ช่วยเหลือกิจกรรมบางอย่างของ ประชาชน เช่น ช่วยงานศพ งานบุญต่าง ๆ	4.14	0.79	มาก
9. โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำ ความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ ไปสู่ชุมชน	4.11	0.84	มาก
10. โรงเรียนร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดบริการสุขภาพอนามัยให้ ชุมชน	4.19	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	4.29	0.59	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชน
และการร่วมกิจกรรมชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ทุกข้อมีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อที่กรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนมากกว่า
ข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ จัดเผยแพร่ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา ได้แก่ ร่วมจัดกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา ($\bar{X} = 4.43$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยราชการไปสู่ชุมชน ($\bar{X} = 4.11$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำนวนเป็นรายชื่อ

ความต้องการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
1. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ให้ชุมชน	4.01	0.81	มาก
2. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและการนำเทคนิควิธีการมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ	4.19	0.85	มาก
3. จัดตั้งกลุ่มสนใจและให้การอบรมด้านวิชาชีพในชุมชน	4.15	0.85	มาก
4. จัดกิจกรรมการแสดงการประกวดผลผลิตจากการเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น	4.12	0.89	มาก
5. สนับสนุนและส่งเสริมการนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์	4.19	0.77	มาก
6. จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงานแก่ชุมชน	4.13	0.95	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความต้องการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
7. โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและสินเชื่อของเกษตรกร	3.76	0.88	มาก
8. โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้และแนะนำการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนตามสภาพของท้องถิ่น	3.91	0.93	มาก
9. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการหาตลาดจำหน่ายผลผลิตของชุมชน	3.86	1.07	มาก
10. โรงเรียนศึกษาสภาพเศรษฐกิจการหารายได้และปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อนำเสนอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น	3.85	1.10	มาก
รวมเฉลี่ย	4.02	0.73	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

ข้อที่กรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและการนำเทคนิควิธีการมาใช้

ในการพัฒนาอาชีพ และสนับสนุนส่งเสริมการนันทนาการชมรมชาติในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา ได้แก่ จัดตั้งกลุ่มสนใจและให้การอบรมด้านวิชาชีพในชุมชน ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและสินเชื่อของเกษตรกร ($\bar{X} = 3.76$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จาแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
1. ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน	4.41	0.73	มาก
2. อนุญาตให้หน่วยราชการและประชาชนใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุม อบรม สัมมนา	4.34	0.79	มาก
3. โรงเรียนจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโรงเรียนสำหรับการพักผ่อนของประชาชน	4.12	0.92	มาก
4. ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน เช่น ให้ยืมโต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง อุปกรณ์กีฬา	4.12	0.92	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ความต้องการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
5. โรงเรียนให้บริการสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ ทางการศึกษาให้กับ โรงเรียนในท้องถิ่น	4.21	0.88	มาก
6. ให้ประชาชนได้ใช้บริการของ โรงเรียนจัดงานรื่นเริงหรืองาน ประเพณี	4.34	0.84	มาก
7. ให้ชุมชนใช้น้ำประปาหรือบ่อน้ำ เมื่อชุมชนเกิดการขาดแคลนน้ำ	4.16	0.78	มาก
8. โรงเรียนอนุญาตให้ประชาชน ใช้อาคารของโรงเรียน เมื่อประชาชนประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย	4.33	0.83	มาก
9. โรงเรียนบริการเครื่องมือ บางอย่างเพื่อให้ชุมชนนำไปใช้ในการ พัฒนาท้องถิ่น เช่น การบริการ เครื่องตัดหญ้า การบริการ โสตทัศนวัสดุ	4.13	0.91	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ความต้องการด้านอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
10. โรงเรียนให้หน่วยราชการและ ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้ วัสดุอุปกรณ์บางอย่างที่ไม่มี โดยทั่วไปในชุมชน เช่น เครื่องโรเนียว	4.06	0.94	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	0.64	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

ข้อที่กรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนมากกว่าข้ออื่น ๆ ในด้านนี้ ได้แก่ ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา ได้แก่ อนุญาตให้หน่วยราชการและประชาชนใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุมอบรมสัมมนาและให้ประชาชนได้ใช้บริการของโรงเรียนจัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณี ($\bar{X} = 4.34$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้หน่วยราชการและชุมชนได้รับประโยชน์ จากการใช้วัสดุอุปกรณ์บางอย่างที่ไม่มีโดยทั่วไปในชุมชน เช่น เครื่องโรเนียว ($\bar{X} = 4.06$)

ตอนที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน โดยรวม และรายด้าน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ ให้บริการชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียน	4.03	0.63	มาก
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	4.05	0.56	มาก
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.48	0.51	มาก
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	4.32	0.26	มาก
รวม	4.20	0.56	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน พิจารณาโดยรวม และรายด้าน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำนวนตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการให้บริการชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียน	4.09	0.65	มาก
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	4.13	0.61	มาก
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.43	0.35	มาก
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	4.54	0.35	มาก
รวม	4.27	0.56	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชน ด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ
โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพ
ของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ ให้บริการชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียน	4.05	0.67	มาก
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	4.13	0.56	มาก
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.62	0.49	มาก
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	4.46	0.32	มาก
รวม	4.28	0.59	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความ
ต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการ
ชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของกรรมการ
โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำนวนตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ ให้บริการชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียน	3.97	0.69	มาก
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	3.80	0.77	มาก
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.37	0.75	มาก
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	3.94	0.57	มาก
รวม	4.01	0.72	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความ
ต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการ
ชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของกรรมการ
โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการ
โรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ ให้บริการชุมชน
ผู้ปกครองนักเรียน	4.00	0.65	มาก
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน	4.16	0.65	มาก
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.51	0.69	มาก
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)	4.32	0.33	มาก
รวม	4.22	0.63	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความ
ต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการ
ชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทุกด้าน

ความต้องการของ กรรมการโรงเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	7.97	3	2.66	9.27*
	ภายในกลุ่ม	60.41	211	.29	
	ทั้งหมด	68.38	214		
ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	11.95	3	3.99	13.19*
	ภายในกลุ่ม	63.68	211	.30	
	ทั้งหมด	75.62	214		
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	8.88	3	2.96	5.99
	ภายในกลุ่ม	104.02	211	.49	
	ทั้งหมด	112.90	214		
ด้านอาคารสถานที่และ วัสดุอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	8.08	3	2.70	7.22*
	ภายในกลุ่ม	78.72	211	.37	
	ทั้งหมด	86.81	214		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.69	3	2.56	9.03*
	ภายในกลุ่ม	59.84	211	.28	
	ทั้งหมด	67.53	214		

*P < .05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความ
ต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้บริการชุมชน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ดังนั้น เพื่อให้ทราบว่าคะแนนเฉลี่ย ของตัวแปรกลุ่มใดที่แตกต่างกันจึงได้ทำการทดสอบ
ต่อไปด้วยวิธี Student - Newman Keuls

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน
 เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูใน โรงเรียน	ประชาชน และผู้ทรง คุณวุฒิใน ท้องถิ่น	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ)	
	\bar{X}	4.10	4.14	4.44	4.55
ผู้ปกครองนักเรียน	4.10	-	0.04	0.34*	0.45*
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียน	4.14	-	0.30*	0.41*	
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.44		-	0.11	
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ)	4.55			-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา ผลในตาราง 15 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียน ประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน มีความต้องการเกี่ยวกับการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้
บริการชุมชนด้านการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการ
(ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้
โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชนด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน
จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน	ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูใน โรงเรียน	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ)	ประชาชน และผู้ทรง คุณวุฒิใน ท้องถิ่น	
	\bar{X}	4.05	4.13	4.46	4.62
ผู้ปกครองนักเรียน	4.05	-	0.08	0.41*	0.57*
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียน	4.13	-	0.33*	0.49*	
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ)	4.46		-	0.16	
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.62			-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ผลในตาราง 16 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องถิ่นมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของ
กรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน		ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูใน โรงเรียน	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ)	ผู้ปกครอง นักเรียน	ประชาชน และผู้ทรง คุณวุฒิใน ท้องถิ่น
	\bar{X}	3.80	3.95	3.97	4.37
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียน	3.80	-	0.15	0.17	0.57*
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ)	3.95		-	0.02	0.42*
ผู้ปกครองนักเรียน	3.97			-	0.40*
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.37				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ผลในตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านเศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกัน

ผู้ปกครองนักเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตาม สถานภาพของกรรมการโรงเรียน

สถานภาพของกรรมการโรงเรียน		ผู้ปกครอง นักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูใน โรงเรียน	ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด กระทรวง ศึกษาธิการ)	ประชาชนและ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในท้องถิ่น
	\bar{X}	4.00	4.16	4.32	4.51
ผู้ปกครองนักเรียน	4.00	-	0.16	0.32*	0.51*
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียน	4.16		-	0.16	0.35*
ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ)	4.32			-	0.19
ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น	4.51				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ผลตาราง 18 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน

ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กรรมการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 482 คน จากโรงเรียน 29 โรงเรียน ทาการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดย

เทียบและปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวนตามขนาดโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง 215 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการของกรรมการโรงเรียน ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา 10 ข้อ ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน 10 ข้อ ด้านเศรษฐกิจ และอาชีพ 10 ข้อ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ

ลักษณะของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ความต้องการได้แก่ มีความต้องการมากที่สุด มีความต้องการมาก มีความต้องการปานกลาง มีความต้องการน้อย มีความต้องการน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ขอหนังสือแนะนำตัวจากผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึง กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

3.3 ให้คณะครูอาจารย์ของโรงเรียนที่จะทำการสัมภาษณ์กรรมการโรงเรียนโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 โรงเรียน รวม 15 คน ทาหน้าที่เป็นผู้ช่วยในการวิจัย เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

3.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบบบันทึกการสัมภาษณ์คืนมาจำนวนทั้งสิ้น 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายข้อ
3. เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) โดยใช้สถิติ One-Way ANOVA ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Student - Newman - Keuls

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย วิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ วิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

1. ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการให้บริการชุมชนทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน มีความต้องการให้บริการชุมชนมากกว่าด้านอื่น รองลงไป ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

- 1.1 ด้านการศึกษา พบว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชน ด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ ส่วนข้อที่กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ สำหรับประชาชน ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน รองลงมาคือ การเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แก่ชุมชน ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดให้ครูอาจารย์ไปสอนหรือเป็นวิทยากรในชุมชนตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียนปรีดิตรรม โรงเรียนประถมศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน พบว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดเผยแพร่ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด รองลงมาคือ การร่วมจัดกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยราชการไปสู่ชุมชน

1.3 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ พบว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ และการนำเทคนิควิธีการมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ และสนับสนุนส่งเสริมการนำทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ รองลงมาได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มสนใจ และให้การอบรมด้านวิชาชีพในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและสินเชื่อของเกษตรกร

1.4 ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่กรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน รองลงมาคือ อนุญาตให้หน่วยราชการและ

ประชาชนใช้อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุมอบรม สัมมนา และให้ประชาชนได้ใช้บริการของโรงเรียนจัดงานรื่นเริง หรืองานประเพณีส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนให้หน่วยราชการและชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้วัสดุอุปกรณ์บางอย่างที่ไม่มีโดยทั่วไปในชุมชน เช่น เครื่องโม่เนียว

2. เปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน พบว่า

2.1 ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน ประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน

2.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

2.2.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

2.2.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู
ในโรงเรียน

- ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

2.2.3 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

2.2.4 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

2.2.5 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจ และอาชีพจำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

- ผู้ปกครองนักเรียน กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

2.2.6 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และผู้ปกครองนักเรียน
- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับผู้ปกครองนักเรียน

2.2.7 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่แตกต่างกัน อย่างมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น
- ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

2.2.8 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียน กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน
- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน กับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)
- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีข้ออภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของกรรมการโรงเรียนในเรื่องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านการศึกษา พบว่ากรรมการโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชาชนบางส่วนมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สืบเนื่องมาจากปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนในท้องถิ่นทำให้ประชาชนขาดเวลาและโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระบบโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนิยาม รอดเนียม (2530 : 116 - 119) ได้พบว่าประชาชนมีความต้องการในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับมาก และค่อนข้างมาก

1.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน พบว่า กรรมการโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน และเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การแข่งขันกีฬาของชุมชน เป็นต้น โรงเรียนกับชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและช่วยสร้างความเข้มแข็งความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ฮาร์เนต (Harnett. 1975 : 5 - 8) ได้ระบุว่า ชุมชนกับโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมบริการชุมชนบ่อย ๆ ครั้งจะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้น และควรชี้แหล่งวิทยาการในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก สร้างความสัมพันธ์โดยอาศัยเด็กเป็นสื่อ เช่น ส่งไปศึกษาดูงาน นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมบริการสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดถนน หรือที่สาธารณะ เป็นต้น

1.3 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านเศรษฐกิจและอาชีพ พบว่า กรรมการโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.73) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกรรมการโรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ได้มุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ บรรณาคม ภักดีพิพัฒนา (2533 : 7) ได้ระบุว่าการบริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพของโรงเรียน เป็นกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อช่วยประชาชน มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความก้าวหน้ามั่นคงในการประกอบอาชีพมากขึ้น เช่น การแนะนำให้รู้จักเลี้ยงสัตว์ การแนะนำให้รู้จักการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรกรรม เป็นต้น

1.4 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า กรรมการโรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.64) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ เช่น ห้องประชุม สนามกีฬา สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งโสตทัศนอุปกรณ์ ที่สนองความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับศึกษานิเทศก์ (2524 : 91 - 92) ได้เสนอหลักการไว้ว่า โรงเรียนจำเป็นต้องบริการชุมชนในหลาย ๆ วิธีด้วยกันคือ

(1) ให้ประชาชนยืมอุปกรณ์กีฬาเพื่อฝึกซ้อมหรือเล่นกีฬา (2) ให้ประชาชนยืมเครื่องมือทางการเกษตรเพื่อใช้ในงานของส่วนรวม และ (3) ให้ประชาชนยืมอุปกรณ์โสตทัศนอุปกรณ์ที่ทำไต่ยากในชุมชน เช่น เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน

2.1 ผู้ปกครองนักเรียน ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.65) ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สืบเนื่องมาจากปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ แต่ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็น

กรรมการโรงเรียน ได้ทราบภาระหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องให้บริการชุมชน ตลอดจนความพร้อมของบุคลากรและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับชุมชน จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านการศึกษามาก ซึ่งสอดคล้องกับ นิยม รอดเนียม (2503 : 116 - 119) ได้ระบุว่า ประชาชนมีความต้องการรับบริการชุมชน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับมาก และค่อนข้างมาก

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน ที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชน ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.61) ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ต่างมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่าต้องสอนนักเรียน จัดการศึกษาจากระบบโรงเรียนให้ผู้ที่พลาดโอกาสในการศึกษา และการบริการชุมชน ตลอดจนได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดนโยบาย และวางแผนในการบริหารงาน ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงทำให้มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ด้านการศึกษามาก ซึ่งสอดคล้องกับ จาตุรงค์ แสนแดง (2533 : 122) ซึ่งพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นในเรื่องการให้บริการชุมชนว่า โรงเรียนควรมีบทบาทที่ปฏิบัติมากทุกเรื่องเช่นเดียวกัน

2.3 ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D = 0.35) ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามระบบโรงเรียน ดังนั้น เมื่อโรงเรียนมัศึกษามีความใกล้ชิดกับชุมชน ให้บริการชุมชนด้านการศึกษาให้กับประชาชน เช่น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่การให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดครูไปช่วยสอนตามโรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนประถมศึกษา ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการศึกษา สอดคล้องกับ ณรงค์ เล็งประชา (2523 : 38) ซึ่งพบว่า ประชาชนในชนบท มีโอกาสได้รับการศึกษาน้อย เพราะไม่สะดวกในเรื่องการสื่อสารคมนาคม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงในระบบโรงเรียน

2.4 ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.35) ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้มีความรู้ มีวินัยทัศนที่กว้างไกล จึงเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความพร้อมทางด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการให้บริการชุมชนด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น

2.5 ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.67) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองนักเรียนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียน เพราะต้องมีการติดต่อพบปะ แจ้งข่าวสาร หรือมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นจึงเห็นว่าโรงเรียนมัธยมเป็นศูนย์กลางของชุมชน ที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เหมาะที่จะให้การบริการด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ของฝ่ายติดตามและประเมินผลกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2525 : 37 - 43) ที่พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดให้บริการชุมชนด้านบำรุงสถานที่สาธารณะมากที่สุด มีการร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของท้องถิ่นในระดับมาก และโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอ และตำบล ในส่วนภูมิภาค ให้บริการชุมชนในการบำรุงรักษาสาธารณสถานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.56) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนต่างมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่าต้องสอนนักเรียน จัดการศึกษาอกระบบให้ผู้ที่พลาดโอกาสในการศึกษา และการบริการชุมชน ทั้งยังได้ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดนโยบาย และวางแผนในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนว่าควรจะปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง และต้องการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับ

ชุมชน โดยโรงเรียนได้ร่วมมือกับชุมชนจัดงานกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่นประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีลอยกระทง สอดคล้องกับ จาตุรงค์ เสนแดง (2533 : 122) ที่พบว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีบทบาทที่ปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนมากเช่นเดียวกัน

2.7 ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมีความเข้าใจในปัญหาและความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่จะเข้าไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน และร่วมจัดกิจกรรมกับชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น ร่วมกันจัดงานประเพณีของชุมชน การให้นักเรียนช่วยกันพัฒนาที่สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับฝ่ายติดตามและประเมินผล กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2525 : 37 - 43) ที่ศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคให้บริการชุมชนในด้านการบำรุงสถานที่สาธารณะมากที่สุด

2.8 ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.32) ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้มีความรู้ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล จึงเข้าใจปัญหาและความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน รวมทั้งได้มองเห็นความพร้อมของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกำลังสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยการนำครูนักเรียนไปร่วมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ การร่วมกันจัดกิจกรรมประเพณีของชุมชน เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

2.9 ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.69) ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อย ต้องการที่จะมีความรู้และพัฒนาการประกอบอาชีพของตนให้ดีขึ้น หรือมีอาชีพอื่น ๆ มาเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ต้องการทราบ

ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพของตน ซึ่งผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนมีบุคลากร คือ ครูอาจารย์ที่มีความรู้สามารถให้การแนะนำหรือประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ มาช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน สอดคล้องกับประสิทธิ์ เทียมเดช (2521 : 48 - 50) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารชุมชนของวิทยาลัยครู พบว่า ผู้นำท้องถิ่นได้รับการบริการชุมชนด้านพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพมากที่สุด

2.10 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.77) ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเป็นผู้มีการศึกษา เข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลง ก้าวหน้าทางสังคม เทคโนโลยีข่าวสารข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องจัดในรูปแบบการศึกษาตลอดชีวิต ต้องหาวิธีการ รูปแบบการให้การศึกษาให้คนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนการดำเนินชีวิตการทำงาน หากิน การประกอบอาชีพ ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงต้องช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้ครูสายวิชาชีพไปเป็นวิทยากรให้คำแนะนำการประกอบอาชีพ ให้ชุมชน การตั้งกลุ่มสนใจ เพื่อให้การอบรมด้านวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชีรวุฒิ ประทุมทรัพย์ และคนอื่น ๆ (2530 : 130) ที่กล่าวว่า เมื่อมีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้านได้ด้วยการให้การศึกษา ด้านวิชาสามัญและวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย และควรจัดทุกโอกาสที่พอจะทำได้

2.11 ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. 0.75) ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เข้าใจถึงปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ที่มีรายได้น้อย ขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้เทคนิควิธีการพัฒนาอาชีพ หรือหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าโรงเรียนมัศึกษามีศักยภาพมีความพร้อมในด้านบุคลากร ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้ เช่น การตั้งกลุ่มสนใจอบรมด้านวิชาชีพ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเทคนิควิธีการมาใช้ใน

การพัฒนาอาชีพ การสนับสนุนส่งเสริมให้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับ สังัด มิตกิติติ (2525 : 61 - 65) พบว่า ประชาชนกลุ่มเกษตรกรและผู้ไม่ใช้ เกษตรกรมีความต้องการต่อการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.12 ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.57) ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้มีการศึกษา จึงมีความเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีและข่าวสารข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าจะต้องพัฒนาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและอาชีพ โดยนำเทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาอาชีพของชุมชน ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ) เห็นว่าโรงเรียนมัศึกษามีความใกล้ชิดกับชุมชน มีความพร้อมทางด้านบุคลากร สถานที่พร้อมที่จะเอื้ออำนวยในการให้บริการชุมชน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และเศรษฐกิจให้ชุมชน เช่น การเผยแพร่ความรู้ในการใช้เครื่องมือ เทคนิควิธีการมาใช้ในการ พัฒนาอาชีพ การตั้งกลุ่มสนใจอบรมด้านวิชาชีพ

2.13 ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.65) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองนักเรียนมีการติดต่อสัมพันธ์กันกับโรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียน และอาจเคยเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียน เคยเยี่ยมชมโรงเรียน ตลอดจนทราบข่าวสารข้อมูล ของโรงเรียน จากการเผยแพร่ของโรงเรียนและสอบถามจากนักเรียน ดังนั้นผู้ปกครองอาจ ทราบได้ว่า โรงเรียนมีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สามารถขอใช้ บริการเพื่อการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในชุมชน ดังนั้นการให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์จึงสามารถทำได้เหมาะสม เช่น การใช้ สนามกีฬาของโรงเรียนในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคาร สถานที่ในการจัดอบรมสัมมนา ตลอดจนจัดงานรื่นเริงงานประเพณีต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนิมร อดเนียม (2530 : 116 - 119) ได้ศึกษาพบว่า ประชาชนต้องการได้รับบริการชุมชนจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในระดับมากและค่อนข้างมาก

2.14 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนที่เป็นกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.65) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ต่างเข้าใจในบทบาทภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าต้องให้บริการชุมชน และเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ทั้งยังทราบว่าชุมชนมีความต้องการที่จะขอใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การใช้สนามกีฬาของโรงเรียนจัดการแข่งขันกีฬากาฬารใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนจัดอบรมสัมมนา ตลอดจนจัดงานต่าง ๆ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนต่างต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน จึงมีความต้องการให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์มาก สอดคล้องกับ อุดม ปัญญา (2528 : 132 - 133) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.15 ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.69) ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เข้าใจปัญหาและความต้องการในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมได้ดี เพราะอยู่ในชุมชน เห็นว่าโรงเรียนมัศึกษามีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พอที่จะให้บริการและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ตลอดจนการที่ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกรรมการโรงเรียน อาจได้ทราบถึงภาระหน้าที่ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์มาก สอดคล้องกับนิยม รอดเนียม (2530 : 116 - 119) ประชาชนต้องการได้รับบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จากโรงเรียนมากเช่นเดียวกัน

2.16 ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ที่เป็นกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.33) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ได้เห็นถึงความพร้อม

ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ พอที่จะให้บริการและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของชุมชนได้ จึงมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์มาก

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

3.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

3.1.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้บริการชุมชนด้านการศึกษา ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นและข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียน จึงให้ความสำคัญของการศึกษาแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียน ดังนั้นจึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการศึกษาแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียน

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ให้ความสำคัญต่อการศึกษาของชุมชนมาก ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเป็นผู้ให้บริการทางด้านการศึกษาโดยตรง ตามภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า มีภาระหน้าที่ต่าง ๆ หลายด้านดังนั้นจึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการศึกษาแตกต่างกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นและข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

3.1.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ด้านกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน จึงตระหนักและเข้าใจในปัญหาและมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

- ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

3.2.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียนมีความต้องการให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ มีการศึกษา จึงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่า ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมแตกต่างกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่ามีความต้องการ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ที่ร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนในฐานะกรรมการโรงเรียน แต่มิได้เป็นผู้ดำเนินงานตามแผนด้วยการปฏิบัติโดยตรง เช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนแตกต่างกันกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน

3.2.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้รับข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ จากโรงเรียน ทำให้ความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น ไม่ได้มีเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนทางด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.3 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

3.3.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน เป็นผู้ปฏิบัติจริงในการให้บริการชุมชน ดังนั้น จะคำนึงถึงภาระกิจหน้าที่ต่าง ๆ ที่ครูอาจารย์มีอยู่ เช่น การสอนนักเรียนในโรงเรียน จึงมีความต้องการที่แตกต่างกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นเพียงผู้ร่วมกับโรงเรียนในการกำหนดนโยบาย การวางแผนในการบริหารงาน การให้การสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินงานไปตามแผนและนโยบาย แต่ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติ

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมีความเข้าใจในปัญหาทางด้านการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมทางด้านอาชีพของประชาชนในชุมชน เพราะเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนในชุมชน แต่ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) แม้จะเข้าใจนโยบายในการสนับสนุนทางด้านอาชีพ การส่งเสริมให้มีการนำวิธีการและเทคโนโลยีมาพัฒนาอาชีพได้เป็นอย่างดีก็ตาม แต่ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความเข้าใจในปัญหาทางด้านการประกอบอาชีพของประชาชนได้ไม่ลึกซึ้งเท่ากับประชาชน ดังนั้นข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น จึงมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพต่างกัน

- ผู้ปกครองนักเรียนกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่าความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพราะผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับโรงเรียนมากกว่าประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เนื่องจากผู้ปกครองและโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกันด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความเข้าใจและเห็นถึงความพร้อมในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนได้มากกว่า จึงมีความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ แตกต่างกัน

3.3.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน และข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) มีความรู้ความเข้าใจนโยบายของรัฐบาล ในการที่จะพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยการมุ่งระดมหน่วยงานของรัฐมาช่วยให้การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จึงไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนนั้น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน โดยมีการติดต่อสื่อสารกันด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความเข้าใจและเห็นถึงความพร้อมของโรงเรียนในการให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกันกับผู้บริหารและครูในโรงเรียน

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้ปกครองนักเรียนและข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้บริการชุมชนและการศึกษาโดยตรง จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกัน

3.4 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน ได้แก่

3.4.1 ความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นไม่ได้มีความสัมพันธ์และมีความเข้าใจในความพร้อมของโรงเรียนในการให้บริการชุมชน ได้เท่ากับผู้ปกครองนักเรียนที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับโรงเรียน ด้วยการจัดกิจกรรม

รวมกัน จึงทำให้มีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกัน

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการแตกต่างกันอย่างมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน เป็นผู้ปฏิบัติในการให้บริการชุมชน ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเป็นอย่างดี จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกัน

3.4.2 ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพของกรรมการโรงเรียน มีความต้องการให้บริการชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่

- ผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกันเพราะผู้ปกครองนักเรียนกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารกัน ผู้ปกครองบางส่วนได้มีโอกาสเยี่ยมชมโรงเรียน จึงทราบความพร้อมในการให้บริการชุมชนของโรงเรียน ทราบว่าบุคลากรของโรงเรียนมีภาระหน้าที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากการให้บริการชุมชน จึงมีความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชน ไม่แตกต่างกัน กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน

- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนกับข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) เป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษา จึงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เห็นความจำเป็นและความสำคัญที่โรงเรียนต้องให้บริการชุมชน เพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โรงเรียนสร้างขึ้นมาจากภาษีอากรของประชาชน จึงต้องให้บริการชุมชนเท่าที่โอกาสและความพร้อมที่โรงเรียนมีอยู่ ดังนั้น ความต้องการให้โรงเรียนให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จึงไม่แตกต่างกัน

- ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) กับประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น พบว่า ความต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ) และประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือโรงเรียนโดยตรง ดังนั้นความต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาให้บริการชุมชนด้านอาคารสถานที่จึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาและกรมสามัญศึกษา

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมการบริการชุมชนของโรงเรียนให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของชุมชน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูควรให้ความสำคัญและตระหนักว่ากิจกรรมการบริการชุมชนเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องช่วยกันปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การจัดกิจกรรมการบริการชุมชนของโรงเรียน ควรจัดตามความพร้อมของโรงเรียนและความต้องการของชุมชน โดยสอดคล้องกับความต้องการของกรรมการโรงเรียน ดังนั้นก่อนที่โรงเรียนจะวางแผนในการจัดกิจกรรม การบริการชุมชนโรงเรียนควรสำรวจความต้องการของประชาชนในชุมชนในพื้นที่บริการ และความต้องการของกรรมการโรงเรียน
4. โรงเรียนควรจัดประชุมกรรมการโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผนในการทำงาน และโรงเรียนควรนำผลของการประชุมไปประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ครูอาจารย์ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้ได้ผลตรงกับความต้องการของกรรมการโรงเรียนและชุมชน
5. กรมสามัญศึกษาควรจัดประชุมสัมมนากรรมการโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดในการบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ แนวทางในการจัดกิจกรรมการบริการชุมชนของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้กรรมการโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน อันเป็นประโยชน์ในการร่วมวางแผนและปรับปรุงงานบริการชุมชนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยถึงความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับเขตการศึกษา
2. ศึกษาปัญหาการให้บริการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.

✓ จาตุรงค์ แสนแดง. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทในการจัดกิจกรรม
สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

✓ ฉลาด บุตรเนียร. การศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับชุมชน ตามทัศนะของครูผู้ปกครองและกรรมการ
โรงเรียน. ปรินญาณินทร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ขงศ์ วงษ์จันทร์. "โรงเรียนมัธยมศึกษาที่พึงประสงค์," รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษา
แบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา. หน้า 252 - 253. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2519.

✓ ชัชวาลย์ อาภาดัยมณี. งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

✓ เขียร ศิลนะชัย. "การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน," มิตรครู. 23 : 15 - 16 ; ธันวาคม
2528.

✓ เจ็น แก้วยศ. "โรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับประชาชน," รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษา
แบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่ง
ประเทศไทย, 2519.

ดารา ทีปะบาล. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

ธีระวุฒิ ประทุมพรรัตน์ และคนอื่น ๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา :
เหมการพิมพ์, 2530.

นภาพร อัจฉริยะกุล. "แนวโน้มของโรงเรียนในอนาคต," ในเอกสารการสอนชุดโรงเรียน
กับชุมชน. เล่ม 2. หน้า 192. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
2526.

- นาฏเจลิยว สุมาวงศ์. "ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," ในรายงานการสัมมนา เรื่องการบริหารการศึกษาและประชาชนศึกษา. หน้า 20 - 23. มหาสารคาม : วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม, 2516.
- นิยม รอดเนียม. ความต้องการของประชาชนในการรับบริการชุมชนและให้การสนับสนุนโรงเรียนมัธยมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- บรรณาคม ภักดีพิพัฒน. การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและกรรมการสภาตำบล ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533. อัดสำเนา.
- ประจวบ โพธิ์บ้าน. ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ เทียมเดช. การบริหารชุมชนของวิทยาลัยครูตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา และหน้าที่ท้องถิ่นในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2529.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. คู่มือการศึกษางานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2529.
- ภักดีพร ศักดิ์สูง. บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- มานพ กาละดี. แนวการจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศึกษาพร, 2525.
- มานีนวล จันต์อุทัย และคนอื่น ๆ. "รายงานการวิจัยความเป็นไปได้ของการจัดการมัธยมศึกษาให้เป็นการศึกษาเพื่อมวลชน," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 21(3) : 53 - 63 ; กรกฎาคม - กันยายน 2539.

- ลัดดา เสนาะพิมพ์. ประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ในการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2526.
- _____ . คู่มือการปฏิรูปการศึกษาในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2539.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. การบริการการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชัยศิริการพิมพ์, 2523.
- สังัด มิตกิตติ. การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สนิท ยี่รงค์. "โรงเรียนชุมชน," ประชาบาล. 2(9) : 12 - 13 ; ธันวาคม 2521.
- สะอาด ธรรมวัตร. การศึกษายทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. การศึกษาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2525ก.
- _____ . แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระไพฑูริย์, 2525.
- _____ . แนวทางการพัฒนาชนบทของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2528.
- _____ . บันทึกกรมสามัญศึกษาปีกาดจนานภิเชก. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2539.
- _____ . ประกาศกรมสามัญศึกษา เรื่องทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2531. อัดสำเนา.

สามารถ จั๊ยทอง และคนอื่น ๆ "การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน," มิตรครู. 21(18) : 22 - 27 ; 30 กันยายน 2521.

สิรัตน์ สุธิตารา. การศึกษาการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดตรัง. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529. อัดสำเนา.

สิริ เทศประสิทธิ์. "บทบาทของผู้บริหารการศึกษาในฐานะผู้ให้บริการ," ในเอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน เล่ม 2 หน่วยที่ 8 - 15. หน้า 55. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.

✓ สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและชุมชน หน่วยที่ 1 - 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2523.

_____ . ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและชุมชนหน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

✓ สุพิชญ์ ชีระกุล. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก : ขนิษฐาการพิมพ์, 2522.

✓ สุภรณ์ ศรีพหล. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.

สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนเทคนิค. ลพบุรี : วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2525.

✓ เสรี ลาขโรจน์. บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2531.

✓ อาณาจ บราสาททอง. ปัญหาการดำเนินการด้านที่ไม่แปลกแยกจากชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

✓ อุดม บัญญา. การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและกรรมการสถานศึกษา. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

อุทัย บุญประเสริฐ และคนอื่น ๆ. การปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน กับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2521.

- เอกวิทย์ ฃ ฉลาก. "คำบรรยายของอธิบดีกรมสามัญศึกษา," ใน คำบรรยายในการประชุมผู้บริหารโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบท 1 (มพช.1) และศึกษานิเทศก์เขตผู้ประสานงานโรงเรียน มพช. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2526. อัดสำเนา.
- _____. "มองภาคการศึกษาในอนาคต," กรมสามัญศึกษากับสังคมไทยในอนาคต การมองภาพการศึกษาไทยในอนาคต. หน้า 1 - 12. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2528.
- / Douglass, Harl R. Trends and Issues in Secondary School. New Delhi: Prentice-Hall of India, 1965.
- Harnett, Donald L. Introduction to Statistical Methods. Massachusetts : Addison Wesley Publishing Company, 1975.
- / Jacobson, Pual B. and others. The Effective School Principal. (Second Education) Englewood Cliffs, New York : Prentice-Hall Inc., 1965.
- / Krejcie, Robert. B. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activity," in Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610 ; 1970.
- Sorbello, Duthony Frank. "Perceptions of Actual and Ideal Roles in School Community Relations for Parents of Elementary School Children in Selected School Districts," Dissertation Abstracts International. 39 : 598-A ; August, 1978.

ภาคผนวก

โรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ 1"

ถนนปราสาททอง 13160

27 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะกรรมการโรงเรียน.....

ด้วยข้าพเจ้านายเจษฎา บุรณะจารุ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ 1" อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำลังทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของกรรมการโรงเรียน เกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นปริมาณานพันธ์ ประกอบการศึกษาปริมาณ การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน กรุณาให้สัมภาษณ์กับ..... ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการวิจัย การให้สัมภาษณ์ของท่านจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัย และการบริหารงานด้านการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อไป

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ของแสดงความนับถือ

(นายเจษฎา บุรณะจารุ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสัมภาษณ์

ความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการบริการชุมชน
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง มีลักษณะ เป็นข้อคำถามแบบ
มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการของกรรมการโรงเรียน ในการให้บริการ
ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

.....

ตอนที่ 1

ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ในฐานะกรรมการโรงเรียน

ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน

ประชาชนและผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้าราชการ (ซึ่งไม่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ)

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของโรงเรียน	ความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
7. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการอนามัยพื้นฐาน เช่น การใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรค ติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลัก โภชนาการ						
8. จัดให้ครูอาจารย์ไปสอนหรือเป็นวิทยากรในชุมชน ตามโอกาสอันควร เช่น ช่วยสอนในโรงเรียน ..						
9. เชิญชวนประชาชนเข้าชมและเข้าร่วมกิจกรรม ทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้น						
10. เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย						
<u>ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน</u>						
11. ร่วมจัดกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น เช่น ประเพณี ลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา						
12. จัดครูอาจารย์และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในการ พัฒนาชุมชน เช่น การทำความสะอาดสถานที่ สาธารณะ, การพัฒนาวัด						
13. จัดเผยแพร่ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้าน ยาเสพติด						
14. เป็นผู้นำในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน						

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของโรงเรียน	ความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
23. จัดตั้งกลุ่มสนใจและให้การอบรมด้านวิชาชีพใน ชุมชน						
24. จัดกิจกรรมการแสดง, การประกวดผลผลิตจาก การเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชน ในท้องถิ่น						
25. สนับสนุนและส่งเสริมการนันทนาการธรรมชาติ ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์						
26. จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ ข่าวสารเกี่ยวกับตลาดแรงงานแก่ชุมชน						
27. โรงเรียนแนะนำและความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุน และสินเชื่อของเกษตรกร						
28. โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้และแนะนำการทำ อุตสาหกรรมในครัวเรือนตามสภาพของท้องถิ่น						
29. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตลาดจำหน่าย ผลผลิตของชุมชน						
30. โรงเรียนศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การหารายได้ และปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อนำเสนอแก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น						
<u>ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์</u>						
31. ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียน เพื่อ จัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน						

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของโรงเรียน	ความต้องการ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
32. อนุญาตให้หน่วยราชการและประชาชนใช้อาคาร อาคารของโรงเรียนเป็นที่ประชุม อบรม สัมมนา						
33. โรงเรียนจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณ โรงเรียนสำหรับการพักผ่อนของประชาชน						
34. ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน เพื่อนำไป ใช้ในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชน เช่น ให้ยืมโต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง อุปกรณ์กีฬา						
35. โรงเรียนให้บริการสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ทาง การศึกษาให้กับโรงเรียนในท้องถิ่น						
36. ให้ประชาชนได้ใช้บริการของโรงเรียนจัดงาน รื่นเริงหรืองานประเพณี						
37. ให้ชุมชนใช้น้ำประปาหรือบ่อน้ำเมื่อชุมชนเกิดการ ขาดแคลนน้ำ						
38. โรงเรียนอนุญาตให้ประชาชนใช้อาคารของ โรงเรียน เมื่อประชาชนประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย						
39. โรงเรียนบริการเครื่องมือบางอย่าง เพื่อให้ ชุมชนนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การบริการโสตทัศนวัสดุ						
40. โรงเรียนให้หน่วยราชการและชุมชนได้รับ ประโยชน์จากการใช้วัสดุอุปกรณ์บางอย่างที่ไม่มี โดยทั่วไปในชุมชน เช่น เครื่องโรเนียว						

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเจษฎา บุรณะจารุ

เกิดวันที่ 30 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2497

สถานที่เกิด อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 139/130 ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ 1" ตำบลบ้านเลน
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2505	ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดธรรมนิกรราชวิทยา
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2509	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนประตูลย์
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2514	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา (ป.กศ.)
พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา (ป.กศ.สูง)
พ.ศ. 2518	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน (กศ.บ.)
พ.ศ. 2540	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (กศ.ม.)